राज्यातील महानगरपालिका (बृहन्मुंबई मनपा वगळता)/ नगरपरिषदा व नगरपंचायतींमधील अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांच्या वारसास अनुकंपा नियुक्तीचे सर्वसमावेशक सुधारित धोरण लागू करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन परिपत्रक क्र.एमसीओ-२०२५/प्र.क्र.४११/नवि-१४
मंत्रालय (मुख्य इमारत), ४ था मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक,
मुंबई ४०० ०३२
दिनांक: २६ ऑगस्ट, २०२५.

संदर्भ : १. सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र.अकंपा-१२१७/प्र.क्र.१०२/आठ, दि.२१.०९.२०१७.
२. नगर विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.एमसीओ-२०२५/प्र.क्र. ११७/नवि-१४, दि.३०.०७.२०२४.
३. सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र.अकंपा-१२२५/प्र.क्र.१९४/म.लो.आ., दि.१७.०७.२०२५ व दि.२२.०८.२०२५.

प्रस्तावना:-

सामान्य प्रशासन विभागाच्या संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णया**स अनुसरुन** संदर्भ क्र.२ येथील दि.३०.०७.२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राज्यातील महानगरपालिका, नगरपरिषदा व नगरपंचायतींमधील अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांच्या वारसास अनुकंपा नियुक्तीचे धोरण लागू करण्यात आले **आहे**. आता, अनुकंपा तत्वावर प्रत्यक्ष नियुक्ती देत असतांना विविध आदेश विचारात घ्यावे लागत असल्याने अंमलबजावणी करणाऱ्या यंत्रणेला सर्व आदेश एकत्रित स्वरुपात मिळावेत यास्तव सामान्य प्रशासन विभागाने अनुकंपा नियुक्ती धोरणाचे यापूर्वीचे सर्व आदेश अधिक्रमित करुन, संदर्भ क्र.३ येथील दि.१७.०७.२०२५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये "अनुकंपा नियुक्तीचे सर्वसमावेशक सुधारीत धोरण" तयार केले आहे. सदर शासन निर्णयातील अ.क्र.(IX) (४) मध्ये सदर शासन निर्णय हा शासकीय अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांना लागू असून, निमशासकीय कार्यालये/ स्थानिक स्वराज्य संस्था/ शासनाच्या अधिपत्याखालील महामंडळे अथवा प्राधिकरण यामधील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांना थेट लागू होत नाही. त्यासाठी संबंधित अधिकारी व कर्मचाऱ्यांसाठी अनुकंपा योजना लागू करण्याबाबत संबंधित प्रशासकीय विभागाने त्यांच्या स्तरावरुन स्वतंत्रपणे निर्णय घेणे आवश्यक राहील असे नमुद केले आहे.

राज्यातील महानगरपालिका, नगरपरिषदा व नगरपंचायतींमधील कर्मचारी हे स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे अधिकारी/ कर्मचारी असून, राज्य शासकीय अधिकारी/ कर्मचारी नाहीत. त्यामुळे, संदर्भ क्र.३ येथील दि.१७.०७.२०२५ येथील शासन निर्णय महानगरपालिका, नगरपरिषदा व नगरपंचायतींमधील कर्मचाऱ्यांना थेट लागू होत नाही. सबब, संदर्भ क्र.२ येथील शासन निर्णय अधिक्रमीत करुन, दि.१७.०७.२०२५ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतुदीमध्ये अंशतः बदल करुन, सदर धोरण महानगरपालिका, नगरपरिषदा व नगरपंचायतींमधील अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांना लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन आदेश:-

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय दि.१७.०७.२०२५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये अनुकंपा नियुक्तीचे सर्वसमावेशक सुधारीत धोरण शासकीय अधिकारी व कर्मचारी यांना लागू करण्यात आले आहे. उक्त शासन निर्णयामध्ये खालीलप्रमाणे बदल करुन, सदर शासन निर्णयातील उर्वरित सर्व तरतूदी जशा आहेत तशा सर्व महानगरपालिका, नगरपरिषदा व नगरपंचायतींमधील अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांना लागू करण्यात येत आहेत.:-

अ.क्र.	दि.१७.०७.२०२५ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतूदी	महानगरपालिका, नगरपरिषदा व नगरपंचायतींमधील
१.	अ.क्र.(IV) कार्यालय प्रमुखाने करावयाची कार्यवाही- मधील (३) येथे विहित मुदतीनंतर कमाल दोन वर्षाच्या कालावधीपर्यंत अर्ज सादर केल्यास, विलंब क्षमापित करण्याबाबतचे अधिकार जिल्हाधिकारी यांना आहेत.	विहित मुदतीनंतर कमाल दोन वर्षाच्या कालावधीपर्यंत अर्ज सादर केल्यास, विलंब क्षमापित करण्याबाबतचे अधिकार महानगरपालिकांसाठी संबंधित विभागीय आयुक्त व नगरपरिषदा व नगरपंचायतींसाठी संबंधित जिल्हाधिकारी यांना राहतील.
२.	अ.क्र. (VI) अनुकंपा नियुक्तीसाठी प्रतिक्षासूची ठेवण्याबाबतची कार्यपध्दती- मध्ये गट-क ची प्रतिक्षासूची जिल्हाधिकारी यांच्या स्तरावर व गट-ड ची प्रतिक्षासूची नियुक्ती प्राधिकारी कार्यालयाच्या स्तरावर ठेवण्यात येईल, अशी तरतूद आहे.	गट-क ची प्रतिक्षासूची संबंधित महानगरपालिकांसाठी महानगरपालिका आयुक्त, नगरपरिषदा/ नगरपंचायतींसाठी संबंधित जिल्हाधिकारी (सह आयुक्त, न.प.) व गट-ड ची प्रतिक्षासूची त्या-त्या नियुक्ती प्राधिकारी यांच्या स्तरावर ठेवण्यात येईल.
३.	अ.क्र. (VII)(अ) व (ब) प्रतिक्षासूचीचा गट बदलणे व प्रतिक्षासूचीतील नाव बदलणे - मध्ये जिल्हाधिकारी कार्यालयाने प्रतिक्षासूचीमध्ये बदल करण्याचा विनंती अर्ज प्राप्त झाल्यास अर्ज प्राप्त झाल्याच्या दिनांकास संबंधित प्रतिक्षासूचीमध्ये समाविष्ट करुन नियुक्ती प्राधिकाऱ्यास अवगत करण्याची तरतूद आहे.	महानगरपालिका, नगरपरिषदा व नगरपंचायतींच्या बाबतीत अ.क्र.(VII)(अ) अन्वये प्रतिक्षासूचीचा गट बदलण्याचे अधिकार तसेच (ब) अन्वये प्रतिक्षासूचीतील नाव बदलण्याचे अधिकार संबंधित महानगरपालिका आयुक्त व नगरपरिषदा/ नगरपंचायतींसाठी संबंधित जिल्हाधिकारी यांना राहतील.
४.	अ.क्र. (VIII)(अ) (६) व (VIII)(ब) (७) शासनास अहवाल सादर करणे- मध्ये जिल्हाधिकारी कार्यालयाने सहामाही अहवाल सामान्य प्रशासन विभाग मंत्रालय यांना परिशिष्ट "ह" प्रमाणे सादर करावा अशी तरतूद आहे.	महानगरपालिकांसाठी विभागीय आयुक्त, नगरपरिषदा व नगरपंचायतींच्या बाबतीत संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी सहामाही अहवाल आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालयाकडे विहीत नमुन्यात सादर करवा.

२. तसेच, सदर शासन निर्णय नगरपरिषदा/ नगरपंचायती व महानगरपालिकांमधील खालील अधिकारी/ कर्मचारी बाबतीत खालीलप्रमाणे लागू राहतील.:-

(अ) नगरपरिषदा/ नगरपंचायत:-

- नगरपरिषद/ नगरपंचातयींमधील आस्थापनेवर काम करणारे स्थायी/ अस्थायी कर्मचारी.
- ज्या कर्मचाऱ्यांची नगरपरिषद/ नगरपंचायत सेवेत गट-क किंवा गट-ड मध्ये विहीतरित्या नियुक्ती करण्यात आलेली आहे व ते नगरपरिषद / नगरपंचायतीच्या आस्थापना सूचीवर आहेत.
- जे कर्मचारी नगरपरिषद/ नगरपंचायत सेवेत रोजंदारीने दि.२७.०३.२००० पूर्वी कार्यरत होते व त्यांना शासन/ नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय/ विभागीय आयुक्त यांच्याकडील आदेशान्वये सेवेत सामावून घेवून नियुक्ती देण्यांत आली आहे, असे कर्मचारी.
- ज्या रोजंदारी कर्मचाऱ्यांबाबत मा.कामगार न्यायालय/ मा.औद्योगिक न्यायालय / मा.उच्च न्यायालय/ मा.सर्वोच्च न्यायालय यांच्या आदेशान्वये त्यांना नगरपरिषद/ नगरपंचायत सेवेत कायम करण्याचे आदेश दिले असतील व त्याप्रमाणे शासन / नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय / विभागीय आयुक्त यांनी पदनिर्मितीस/ त्यांना सामावून घेण्यास मान्यता दिली असेल असे कर्मचारी.
- नगरपरिषद / नगरपंचायती सेवेत नियमित केलेले परंतू, अधिसंख्य पदावर कार्यरत असलेले कर्मचारी.
- तत्कालीन ग्रामपंचायतींमधील कार्यरत विहीत अर्हता धारण करणारे व मंजूर पद उपलब्ध असताना केवळ समावेशन प्रक्रीया पूर्ण न झाल्याने/ प्रशासकीय कारणामुळे नवनिर्मित नगरपरिषदा/ नगरपंचायतींमध्ये समावेशन होण्यापूर्वी मयत झालेले पात्र कर्मचारी.
- जे कर्मचारी नगरपरिषद/ नगरपंचायतीच्या सेवेत रोजंदारीने दि.२७.०३.२००० पूर्वी कार्यरत होते व या कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती ही प्रचलित नियमानुसार झालेली आहे. तसेच, समावेशनाकरीता सदर कर्मचारी संबंधित प्रकारच्या पदाकरीता विहीत शैक्षणिक अर्हता धारण करीत आहेत आणि समावेशनासाठी नगरपरिषदा/ नगरपंचायत पात्र होते. तथापि, समावेशन प्रक्रियेच्या दरम्यान मयत झालेले कर्मचारी.

(ब) महानगरपालिका:-

- महानगरपालिकेच्या आस्थापनेवर स्थायी/ अस्थायी कर्मचारी.
- सेवा नियमित केलेले परंतू, अधिसंख्य पदावर कार्यरत असलेले कर्मचारी.
- जे कर्मचारी रोजंदारीने दि.२७.०३.२००० पूर्वी कार्यरत होते व या कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती ही प्रचलित नियमानुसार झालेली आहे. तसेच, समावेशनाकरीता सदर कर्मचारी संबंधित प्रकारच्या पदाकरीता विहीत शैक्षणिक अर्हता धारण करीत आहेत आणि समावेशनासाठी पात्र होते. तथापि, समावेशन प्रक्रियेच्या दरम्यान मयत झालेले कर्मचारी.

३. संदर्भ क्र.३ येथील शासन निर्णयामध्ये नमूद केल्यानुसार विहित केलेली कार्यालय प्रमुखांची जबाबदारी (इच्छुकता पत्र भरुन घेणे, इच्छुकता यादी ठेवणे, परिपूर्ण अर्जाची छाननी करुन गट निश्चित

करणे, इत्यादी) ही महानगरपालिका, नगरपरिषदा व नगरपंचायतींच्या अंतर्गत संबंधित कार्यालय प्रमुखांची राहील.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक **२०२५०८२६१३०९०४८४२५** असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

ANIRUDDHA VENKTESH JEWLIKAR

Digitally signed by ANIRUDDHA VENKTESH JEWLIKAR
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=URBAN DEVELOPMENT DEPARTMENT, 2.5.4.20=29c6c42b5811a121a201ecd7aceaac3251c7d1ded31ff1b6e1a88d86b600c6bd, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=B986D51C7C29938C2BBB53D563F07DFC61C84B730CB9118407ECAB6A27C67C4C, cn=ANIRUDDHA VENKTESH JEWLIKAR
Date: 2025.08.26 13:09:54 +05'30'

(अनिरुध्द जेवळीकर)
शासनाचे उप सचिव

प्रति,

१. मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा.उप मुख्यमंत्री (नवि) महोदयांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.राज्यमंत्री (नवि) महोदयांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.मुख्य सचिव महोदयांचे सह सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. अपर मुख्य सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, नवी मुंबई.
८. सर्व विभागीय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक.
९. सर्व महानगरपालिका आयुक्त (बृहन्मुंबई मनपा वगळून).
१०. सर्व जिल्हाधिकारी.
११. सर्व नगरपरिषदा/ नगरपंचायती.
१२. निवडनस्ती (नवि-१४)